

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

Dr. STAUB MÓRICZ és Dr. ZIMÁNYI KÁROLY,

A TÁRSULAT TITKÁRAI.

(A JELEN FÜZET TARTALMA A BELSŐ LAPON.)

BUDAPEST, 1898.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIRT VON

Dr. M. STAUB und Dr. K. ZIMÁNYI,

SECRETÄRE DER GESELLSCHAFT.

(INHALTSVERZEICHNISS S. AUF DER INNENSEITE.)

BUDAPEST, 1898.

EIGENTHUM DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT.

A magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatala: Budapest, V. ker., Földmívelésügyi m. kir. miniszterium palotája, a hová minden közlemény intézendő.

(Alle die ung. geol. Gesellschaft betreffenden Sendungen bittet man mit folgender Adresse zu versehen: Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, V. ker., földmívelésügyi m. kir. miniszterium palotája.)

A „Földtani Közlöny“ havi folyóirat Magyarország földtani, ásványtani és őslénytani megismertelésére s a földtani ismeretek terjesztésére. Megjelenik havonként két vagy három nyolczadréti ívnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

A közlemények tartalmáért és alakjáért egyedül a szerzők felelősök.

Figyelmeztetés az alapszabályok 18-ik §-ára:

«A tagsági díj minden év első negyedében fizetendő. Ha valamely tag évi díját az első negyedben be nem fizette, a társulat az illető összeget a legrövidebb postai közvetítés útján szedi be, a mely esetben a postai költséget a hátralékos tag fizeti.»

A JELEN FÜZET TARTALMA.

Nekrologok.

	Lap
Dr. STAUB MÓRICZ: Báró <i>Ettingshausen Konstantin</i> ..	1
SCHMIDT GÉZA: <i>Gerber Frigyes</i> ..	13

Értekezések.

Dr. SCHMIDT SÁNDOR: A budapesti egyetem ásványtani muzeumának euklaskristálya. (Hátrahagyott közlemény dr. SZABÓ JÓZSEF-től) ..	14
TREITZ PÉTER: Székes területek Magyarországon. (Egy térképpel) ..	19
HORUSITZKY HENRIK: Lőszterületek Magyarországon ..	29
Dr. SCHAFARZIK FERENCZ: Kisebb közlemények: A kis Vaskapu kőzetei ..	36
“ “ “ Calcit a Minisvölgyéből, Krassó-Szörény megyében ..	37
“ “ “ Calcit Békás-Megyerről Pestmegyében ..	38
HALAVÁTS GYULA: Az egri mammoth-lelet ..	39

Ismertetések.

BAUER M.: A rubinok előfordulása Birmában...	40
--	----

Irodalom.

(1.) * * Das Kohlenbergwerk Fénye-Kosztolány und Ebedecze.—(2.) NEUHOF-SUSKI J.: Petroleum-Vorkommen bei Zsibó, Szilágyer Comitát. — (3.) * * M rmor-Vorkommen bei Unter-Sebes. — (4.) ZEYNEK R.: Schwefelsinter aus Warasdin-Töplitz in Kroatien — (5.) MÁRTONFI L.: Adatok Bujtur fossil faunájához. — (6.) TERLANDAY E.: A sziliczei jégbarlangról. — (7.) GÁSPÁR J.: A bálványosi méregbarlang. — (8.) JAHN K.: Brassó városi ivóvizek chemiai elemzése. — (9.) WARTHA V.: Por a hóban. — (10.) RONA: Sandregen in Ungarn. — (11.) JOHN C. v.: Über die chemische Bechaffenheit und den Ursprung des am 25. und 26. Februar 1896 gefallenen Staubes. — (12.) HÉRICHS-TÓTH J.: Adatok a manganitek constitutiójához és a mangan mérése ..	42
--	----

Társulati ügyek.

	Lap
A magyarhoni Földtani Társulat 1898. februárius hó 9-én tartott tisztújító közgyűlése: Elnöki megnyitó. — Titkári jelentés. — Pénztári jelentés. — Levelező tag választása. — Tisztikar választása. — A választmányi tagok választása ..	49
I. Szakülés 1898. januárius hó 5-én. — Elbunytt tagok. — 1. LACZKÓ D.: Új adatok a Bakony felső trias és lias rétegeinek geológiai ismeretéhez. — 2. Dr. LÓCZY L.: Megjegyzések a veszprémi triasmárgából és a papodalji lias-rétegekből gyűjtött fossziliákra. — 3. Dr. SZÁDECZKY Gy.: Új kőzet Assuanból Egyiptomban ..	65
II. Szakülés 1898. márczius hó 2-án. — Tagajánlások. — 1. Dr. KOCH A. Ujabb megfigyelések Felső-Lapugy hires kőület-lelethelyen. — 2. Dr. LENGYEL B.:	

	Seite
Az Illyés-tó (Maros-Torda m.) és vizének chemiai elemzése.—Dr. LŐRENTHEY J.: Harmadkori rákok. — 4. KALECSINSZKY S.: Közlemények a m. kir. földtani intézet chemiai laboratoriumából. — 5. HORUSITZKY H.: Budapest északnyugati részének agronom-geológiai viszonyairól...	67
Választmányi ülés 1898 januárius hó 5-én...	70
Választmányi ülés 1898 januárius hó 26-án...	71
Választmányi ülés 1898 márczius hó 2-án...	71
Pályázati hirdetés 1898-ra	72
A magyarhoni Földtani Társulat tisztviselői	73
A magyarhoni Földtani Társulat tagjainak névsora 1897-ben	74
A magyarhoni Földtani Társulat csereviszonyainak kimutatása	83
A magyarhoni Földtani Társulat számára az 1897. év folyamán beérkezett cserepéldányok és ajándékkönyvek jegyzéke	88
A magyarhoni Földtani Társulat részére tett alapítványok	94

INHALTSVERZEICHNISS DES SUPPLEMENTES.

Abhandlungen :

	Seite
Dr. A. SCHMIDT: Der Euklaskrystall des mineralogischen Museums der Universität Budapest. (Aus dem literarischen Nachlasse von weil. Prof. Dr. J. v. Szabó)	97
P. TREITZ: Sodaböden in Ungarn. (Mit einer Karte)	99
H. HORUSITZKY: Die Lössgebiete Ungarns	105
Dr. F. SCHAFARZIK: Kleinere Mittheilungen: Die Gesteine des kleinen Eisernen Thores	110
" " " : Calcit aus dem Minis-Thale im Comitate Krassó-Szörény	111
" " " : Calcit von Békásmegyér bei Budapest	113
J. HALAVÁTS: Der Mammuth-Fund von Eger	114

Literatur.

- (1.) NEUHOF-SUSKI J.: Petroleum-Vorkommen bei Zsibó, Szilágyer Comitat. —
- (2.) * * Marmorvorkommen bei Unter-Sebes. — (3.) * * Das Kohlenbergwerk Fénye-Kosztolány und Ebedeचे. — (4.) ZEYNEK R.: Schwefelsinter aus Warasdin-Töplitz in Kroatien. (5.) LŐRENTHEY E.: Die pontischen Faunen von Gált und Hidegkut im Gross-Kokelburger Comitat. — (6.) PROHÁZKA V. J.: Über fossile Creussien des mährischen, niederösterreichischen, steierischen und kroatischen Miocæn. — (7.) PROHÁZKA V. J.: Ein Beitrag zur Kenntniss der Fauna des marinen Tegels und des dicsen überlagernden Sandsteines von Walbersdorf. — (8.) SCHRODT F.: Die Foraminiferenfauna des miocänen Molassesandsteines von Michelsberg unweit Hermannstadt. — (9.) BIELZ E. A.: Miocänes Petrefactenlager vom Michelsberg. — (10.) MÁRTONFI L.: Beiträge zur fossilen Fauna von Bujtur. — (11.) SÓBÁNYI GY.: Die Entstehung der Schutt-Kegeln. — (12.) TERLANDAY E.: Über die Sziliczeer Eishöhle. — (13.) GÁSPÁR J.: Die Bálványoser Gifthöhle. — (14.) JAHN K.: Chemische Analyse der städtischen Trinkwässer von Brassó 114

Gesellschaftsberichte.

Generalversammlung vom 9. Februar 1898	120
I. Vortragssitzung vom 5. Januar 1898	121
II. Vortragssitzung vom 2. März 1898	123
Sitzungen des Ausschusses am 5., 26. Januar und am 2. März 1898	124

NYILVÁNOS NYUGTATÓ

az 1897 október 20-ikától az 1897 december 31-ikéig bezárólag.

Hátralékos tagdíjukat lefizették 1897-re :

Joós Lajos Nagyágon, Maas Bernát Bécsben, dr. Vangel Jenő Budapesten, dr. Winkler Lajos Budapesten, Pelachy Ferencz Selmeczbányán, Henrich Viktor Petrozsényben, Kondor Sándor Felsőbányán, Moesz Gusztáv Budapesten.

Tagsági díjukat lefizették 1898-ra:

a) *Budapesti rendes tagok*: Báthory Nándor, B. dő Albert, Benes Gyula, Berecz Antal, Böckh János, dr. Chyzer Kornél, Dulácska Géza, báró Eötvös Loránd, dr. Eröss Lajos, dr. Fábry Gyula, Gerenday Béla, Grenzenstein Béla, Halaváts Gyula, dr. Hasenfeld Manó, Heuffel Sándor, dr. Hoitsay Pál, Hüttl József, Hüttl Ernő, dr. Iszlay József, Karlovszky Géza, Kilián Frigyes, Klein Gyula, Kossuch János, dr. Krenner I. Sándor, Láng Sándor, dr. Lóczy Lajos, Lukács László, Mahan Ottó, Maderspach Livius, Moesz Gusztáv, dr. Muraközy Károly, Nagy Dezső, dr. Nuricsán József, Petrik Lajos, T. Roth Lajos, Rybár István, Saxlehner Kálmán, dr. Schenek István, dr. Schulek Vilmos, Schuller Alajos, Siehmon Adolf, G. Szontagh Pál, L. Tavaszi Sándor, dr. Vangel Jenő, b. Vécsey József, Wagner Vilmos, dr. Wartha Vincze, Zenovitz Gusztáv, Zsigmondy Árpád.

b) *Vidéki rendes tagok*: Bene Géza Aninán, dr. Bothár Samu Besztercebányán, Czárán Gyula Menyházán, Czirbusz Géza Nagy-Károlyban, Dérer Mihály Vajda, Hunyadon, Gianoni Adolf Miskolczon, Glosz Arthur Csizen, Gothárd Jenő Herényen-Gschwandtner Albert Akna-Szlatinán, Horváth Zoltán Rimaszombaton, id. Jahn Vilmos Aradon, Joós Lajos Nagyágon, Junker Gusztáv Besztercebányán, Krenmitzky Amandus Akna-Szlatinán, báró Leithner Antal Kis-Garamon, Laczkó Dezső Veszprémben, Márkus Károly Sajó-Szt.-Péteren, Mártini István Hegybányán, Nyulassy Antal Bakonybélben, l. Oelberg Gusztáv Zalathna, dr. Pantocsek József Pozsonyban, Pelachy Ferencz Magurkán, dr. Profanter János Akna-Sugatagon, dr. Ruzitska Béla Kolozsvárott, Schmidt Bernát Likéren, Schmidt László Rónaszéken, Schröckenstein Frigyes Szekulon, Teschler György Körmöczbányán.

c) *A rendes tagok jogával bíró intézetek és egyesületek*: Drenkovai kőszénbánya, művek igazgatósága Berzászkán (10 frt), Eggenberger féle könyvkereskedés Buda-pesten, Főmonostori könyvtár Pannonhalmán, Ref. Kuun-collegium Szászvárosban-M. kir. áll. főreáliskola Aradon, M. kir. áll. főreáliskola Budapest VI. ker., M. kir. áll. agyagipariskola Ungvárott, M. kir. áll. főgymnasium Zomborban, Nagy-Gymnasium könyvtára Gyulafehérvárott, Polgári iskola Miskolczon, Ref. főiskola Kecskeméten.

d) *Magyarországon kívül lakó rendes tagok*: Fuchs Tivadar Bécsben, Maas Bernárd Bécsben, báró Mednyánszky Dénes Bécsben, dr. Mrazec L. Bukarestben, Schröckenstein Ferencz Prágában, Seeligmann Gusztáv Coblenzban, dr. Wichmann Arthur Utrechtben, Zujovic J. M. Belgrádban (4 frt 50 kr.).

Előrefizetett tagdíjak 1899-re:

Mártiny István Hegybányán.

Oklevéldíjat fizettek:

Machan Ottó Budapesten, M. kir. áll. agyagipariskola Ungvár, L. Tavaszi Sándor Budapesten, Heuffel Sándor Budapesten, Moesz Gusztáv Budapesten.

Előfizető díjukat lefizették 1898-ra:

Bethlen-főiskola Nagy-Enyeden, Ev. ref. főgymnasium Kis-Ujszálláson, M. kir. áll. főreáliskola Déván, M. kir. kohóhivatal Aranyidkán, Urvölgyi m. kir. bánya, hivatal Magurkán, Evang. ref. főgymnasium Zilahon, M. kir. bányahivatal Szőlaknán. M. kir. főbányahivatal Zalathnán, M. kir. áll. főgymnasium Kaposváron. M. kir. áll. főreáliskola Székely-Udvarhelyen, Főgymnasium tanári könyvtára Nagy-Váradon, M. kir. bányahivatal Dubnikon, M. kir. gazdasági tanintézet Debreczenben, M. kir. főreáliskola Budapest II. ker., Kath. gymnasium Kézdi-Vásárhelyen, M. kir. áll. tanitónőképző intézet Budapesten, M. kir. áll. ipariskola Budapesten, M. kir. tud. egyetem geo.-paläntologiai intézet Budapesten, Kath. gymnasium Privigyén, M. kir. bányaiskola Felsőbányán, M. kir. áll. Főreáliskola Nagy-Váradon, Kath. főgymnasium Veszprémben, M. kir. áll. főreáliskola Kecskeméten, M. kir. bányagazgatóság Nagy-bányán, M. kir. gazdasági tanintézet Kolosmonostoron, M. kir. vasgyári hivatal Vajda-Hunyadon, M. kir. tud. egyet. Földrajzi intézete Budapesten, M. kir. kath. főgymnasium Szatmáron, M. kir., vasgyári hivatal Zólyom-Brezón, M. kir. vasgyári üzemvezetőség Tiszolczon, Ref. Collegiumi könyvtár Marosvásárhelyen, M. kir. áll. Tanitóképezde Budapesten, M. kir. állami Főgymnasium Munkácson, M. kir. áll. főgymnasium Szentesen, Révai Leó könyvkereskedése Budapesten.

Kelt Budapesten, 1897 május 9-én.

Dr. STAUB MÓRICZ,

e. titkár.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

Dr. STAUB MÓRICZ és Dr. ZIMÁNYI KÁROLY,

A TÁRSULAT TITKÁRAI.

(A JELEN FÜZET TARTALMA A BELSŐ LAPON.)

BUDAPEST, 1898.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIRT VON

Dr. M. STAUB und Dr. K. ZIMÁNYI,

SEKRETÄRE DER GESELLSCHAFT.

(INHALTSVERZEICHNISS S. AUF DER INNENSEITE.)

BUDAPEST, 1898.

EIGENTHUM DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT.

E füzettel a társulat rendes tagjai a magyar kir. földtani intézet évkönyve XII. kötetének 2. füzétét, illetőleg a XI. kötet 7- és 8-ik füzétét (német kiadás) veszik melléklet gyanánt. — Figyelmeztetünk továbbá e füzethez mellékelt meghívóra!

A magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatala: Budapest, V. ker., Földmívelésügyi m. kir. miniszterium palotája, a hová minden közlemény intézendő.

(Alle die ung. geol. Gesellschaft betreffenden Sendungen bittet man mit folgender Adresse zu versehen: Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, V. ker., földmívelésügyi m. kir. miniszterium palotája.)

A „Földtani Közlöny“ havi folyóirat Magyarország földtani, ásványtani és őslénytani megismertetésére s a földtani ismeretek terjesztésére. Megjelenik havonként két vagy három nyolczadréti ívnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

A közlemények tartalmáért és alakjáért egyedül a szerzők felelősök.

Figyelmeztetés az alapszabályok 18-ik §-ára:

«A tagsági díj minden év első negyedében fizetendő. Ha valamely tag évi díját az első negyedben be nem fizette, a társulat az illető összeget a legrövidebb postai közvetítés útján szedi be, a mely esetben a postai költséget a hátralékos tag fizeti.»

A JELEN FÜZET TARTALMA.

Értekezések.

	Lap
BÖCK HUGÓ: Ásvány-Ujdonság Budapesten a Kis-Svábhegyről	129
FRAAS EBERHARD: A bőröstől megmaradt ichthyosaurusok egy új példányáról (táblával)	131
HOERNES RUDOLF: Adalékok a Bakony felsőtriás megalodontjainak ismeretéhez (rajzokkal)	136
TRAXLER LÁSZLÓ: Spongilla gigantea n. sp. (táblával)	151

Ismertetések.

NATHORST A. G.: Zur mesozoischen Flora Spitzbergens..	153
--	-----

Társulati ügyek.

	Lap
III. Szakülés 1898. április hó 6-án. — Elhunyt tag. — Uj tagok. — Előadások. —	
1. HALAVÁTS GY.: A Budapest vidéki kavicsokról. — 2. MELCZER G.: Ásványtani közlemények. — 3. ILOSVAY L.: A luhi Margit-forrás újabb vizsgálatai	162
IV. Szakülés 1898. május hó 4-én. — Uj tag. — Előadások: 1. KALECSINSZKY S.: A krassó-szörénymegyei serpentinek chemiai összetétele. — 2. POSEWITZ T.: Saurius maradványok a pécsi alsó lias szénből. — 3. BÜCKH H.: Adatok a Pecten denudatus Reuss és a Pleuronectia comitatus Font. kérdéséhez. — 4. STAUB M.: A folyó vagy szivárgó víz által keletkezett növénylenyomatokhoz hasonló képződményekről	163
V. Szakülés 1898 június hó 1-én: Előadások: 1. PÁLFY MÓR: Adatok Székely-Udvarhely környékének geologiai és hydrologiai viszonyaihoz. — 2. ADDA K.: Az újvidéki artézi kút szelvénye. — 3. ZIMÁNYI K.: A kotterbachi pyrit kristályalakjai. — 4. STAUB M.: Chondrites Gopperti Gein.-ról	164
Választmányi ülés 1898 április hó 6-án..	166
Választmányi ülés 1898 május hó 4-én	166
Választmányi ülés 1898 június hó 1-én... ..	166

INHALTSVERZEICHNISS DES SUPPLEMENTES.

Abhandlungen :

	Seite
H. BÜCKH: Eine mineralogische Novität vom Budapester Kleinen Schwabenberg	167
E. FRAAS: Ein neues Exemplar von Ichthvosaurus mit Hautbekleidung (m. 1. Taf.)	169
R. HOERNES: Zur Kenntniss der Megalodonten aus der oberen Trias des Bakony (m. Abb.)	173
L. TRAXLER: Spongilla gigantea n. ps. (m. 1. Taf.)	186

Gesellschaftsberichte.

III. Vortragssitzung vom 6. April 1898	188
IV. Vortragssitzung vom 7. Mai 1898	189
V. Vortragssitzung vom 1. Juni 1898	191
Sitzungen des Ausschusses	192

NYILVÁNOS NYUGTATÓ

az 1898 május 1-jétől az 1898 június 30-ikáig bezárólag.

(Az 1898. évi 1—4. füzetének borítékán nyugtáztatott befizetések az 1898 januárius 1-jétől az 1898 április 30-áig bezárólag történtek.)

Tagsági díjakat lefizették 1898-ra :

- a) *Budapesti rendes tagok*: dr. Franzenau Ágoston, Liffa Aurél.
b) *Vidéki rendes tagok*: Bradofka Frigyes Kapnikbányán, Derzsi K. Ferencz Szentesen, Hikl József Nagybányán, Hoznek János Beszterczebányán, dr. Kocsis János Kaposvárrott, Kovács Demjén Egerben, Reitzner Miksa Körmöczbányán.

Tagsági díjrészletet fizetett 1899-re :

Reitzner Miksa Körmöczbányán (1 frt.)

Előfizető díjakat lefizették 1898-ra :

M. Kir. Főbányahivatal Akna-Szlatinán (II. félévre). — M. Kir. Sóbányahivatal Rónaszéken, (II. félévre). — M. Kir. Sóbányahivatal Sugatagon (II. félévre).

Oklevéldíjat fizettek: Hoznek János Beszterczebányán, Liffa Aurél Budapesten.

Kelt Budapesten, 1898 június hó 30-án.

Dr. STAUB MÓRICZ,
e. titkár.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

Dr. STAUB MÓRICZ és Dr. ZIMÁNYI KÁROLY,

A TÁRSULAT TITKÁRAI.

(A JELEN FÜZET TARTALMA A BELSŐ LAPON.)

BUDAPEST, 1898.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIRT VON

Dr. M. STAUB und Dr. K. ZIMÁNYI,

SECRETÄRE DER GESELLSCHAFT.

(INHALTSVERZEICHNISS S. AUF DER INNENSEITE.)

BUDAPEST, 1898.

EIGENTHUM DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT.

E füzettel a társulat rendes tagjai a magyar kir. földtani intézet évkönyve XII. kötetének 3. füzetét, illetőleg a «General-Register» etc. német kiadását veszik melléklet gyanánt.

A magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatala: Budapest, V. ker., Földmivelésügyi m. kir. miniszterium palotája, a hová minden közlemény intézendő.

(Alle die ung. geol. Gesellschaft betreffenden Sendungen bittet man mit folgender Adresse zu versehen: Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, V. ker., földmivelésügyi m. kir. miniszterium palotája.)

A „Földtani Közlöny“ havi folyóirat Magyarország földtani, ásványtani és őslénytani megismertetésére s a földtani ismeretek terjesztésére. Megjelenik havonként két vagy három nyolczadréti ívnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

A közlemények tartalmáért és alakjáért egyedül a szerzők felelősök.

Figyelmeztetés az alapszabályok 18-ik §-ára:

«A tagsági díj minden év első negyedében fizetendő. Ha valamely tag évi díját az első negyedben be nem fizette, a társulat az illető összeget a legrövidebb postai közvetítés útján szedi be, a mely esetben a postai költséget a hátralékos tag fizeti.»

A JELEN FÜZET TARTALMA.

† Galanthai herczeg Eszterházy Pál	Lap 193
---	------------

Értekezések.

SCHMIDT SÁNDOR: A gömbnek gyakorlati használata kristályszámolásban (5 ábrával).	Lap 194
MELCZER GUSZTÁV: Adatok a Budapest környéki calcit iker-kristályainak ösmeretéhez (1 táblával).	203
HALAVÁTS GYULA: A domahidai és mérki ős emlős leletek.	207
KOCH ANTAL: Ujabb megfigyelések és gyűjtés Felső-Lapugyon	209
TRAXLER LÁSZLÓ: A Balaton iszapjának szivaccspiculumai.	226
LENGYEL BÉLA: A szovátai Illyés-(Medve-)tó. (1 ábrával)	229
KALECSINSZKY SÁNDOR: Sókivirágzás a Ruzsanda-tó partjáról	234

Irodalom.

(13.) WODITSKA ISTVÁN: A nagybányai m. kir. bányagazgatósági kerület monographiája. — (14.) FRANZENAU Á.: Fossile Foraminiferen von Markusevec in Kroatien. — (15.) FRANZENAU Á.: Adatok Letkés faunájához. — (16.) FRANZENAU Á.: Semseya, új nem a Foraminiferák rendjében. — (17.) PRIOR G. and SPENCER L. J.: The identity of Andorite, Sundtite and Webnerit. — (18.) B. K.: Berg- und Hüttenmännische Mittheilungen aus Ungarn. — (19.) BEY-SCHLAG F.: Das Montanwesen auf der Millenniums-Ausstellung zu Budapest. — (20.) LAMPRECHT R.: Von dem Montanwesen der Millenniums-Ausstellung zu Budapest 1896. — (21.) CHURCH A. H. A chemical study of some native arsenates and phosphates. — (22.) TREITZ P.: A magyarországi székes-szikes talajok és azok javítása. — (23.) PELIKAN A.: Der Eisenglanz von Dognácska im Banat. — (24.) FRANCKE H.: Galenit und Dolomit von Ó-Radna. — (25.) PRIWOZNIK E.: A nagyágít chemiai összetétele. — (26.) ETTINGSHAUSEN C. v.: Ueber neue Pflanzenfossilien in der Radoboj-Sammlung der Universität Lüttich	237
Hivatalos közlemények a m. kir. Földtani intézetből	246

INHALTSVERZEICHNISS DES SUPPLEMENTES.

Abhandlungen :

	Seite
A. SCHMIDT: Die praktische Anwendung der Kugel bei der Krystallberechnung (mit 5 Zeichnungen) --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---	247
G. MELCZER: Daten zur Kenntniss der Zwillings-Kristalle des Kalkspathes aus der Umgebung von Budapest (m. Taf. IV.) --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---	257
J. HALAVÁTS: Die Ursäugerreste von Domahida und Mérk. --- --- --- --- --- ---	262
A. KOCH: Neuere Beobachtungen und Aufsammlung in Felső-Lapugy --- --- --- ---	265
L. TRAXLER: Die Schwammspicula des Schlammes vom Balaton --- --- --- ---	277
B. v. LENGYEL: Der Illyés-(Bären-)See bei Szováta (m. 1 Abb.) --- --- --- ---	280
A. KALECSINSZKY: Ausgewittertes Salz vom Ufer des Ruzsanda-Sees --- --- --- ---	283

Literatur.

(15.) PRIOR G. T. und SPENCER L. J.: Ueber die Identität des Andorit, Sundtit und Webnerit. — (16.) PELIKAN A.: Der Eisenglanz von Dognácska im Banat. — (17.) FRANCKE H.: Galenit und Dolomit von Ó-Radna. — (18.) CHURCH A. H.: A chemical study of some native arsenates and phosphates. — (19.) FRANZENAU A.: Semsey, eine neue Gattung aus der Ordnung der Foraminiferen. — (20.) FRANZENAU A.: fossile Foraminiferen von Mar- kusevec in Kroatien. — (21.) FRANZENAU A.: Beiträge zur fossilen Fauna von Letkés. — (22.) TREITZ P.: Ueber die ungarländischen Sodaböden und deren Verbesserung. --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---	285
<i>Ämtliche Mittheilungen aus der kgl. ung. Geologischen Anstalt</i> --- --- --- ---	288

NYILVÁNOS NYUGTATÓ

az 1898 július 1-jétől az 1898 szeptember 30-ikáig bezárólag.

Tagsági díjakat lefizették 1898-ra :

Vidéki rendes tagok: Benacsek Béla Veszprémben, Dologh János Selmezbányán, Kis V. Manó Rozsnyón, Mihály István Bakony-Szt-Lászlón, Okolicsányi Béla Marmaros-Szigeten, Schreiner János Veszprémben, Süssner Ferencz Felsőbányán.

A rendes tagok jogaival bíró intézetek és egyesületek: M. kir. állami főgymnasium Makón. — M. kir. állami főgymnasium Zomborban (1898. II-ik félérvé).

Előfizető díjakat lefizették 1898-ra :

M. kir. Bánya- és Kohóhivatal Felsőbányán.

Oklevéldíjat fizettek :

Benacsek Béla, Schreiner János Veszprémben.

Kelt Budapesten, 1898 szeptember hó 30-án.

Dr. STAUB MÓRICZ,
e. titkár.

A «Magyarhoni Földtani Társulat» kiadványainak és a közlöny mellékleteinek árjegyzéke az 1898-ik évben.

(Megrendelhetők a Magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatalában, Budapesten, V., a földmívelésügyi m. kir. ministerium palotájában, I. emelet, 52. sz. vagy Kilián Frigyes egyetemi könyvkereskedésében, Budapesten IV., váczi-utca 28. sz.)

Felhívjuk a tisztelt tagok figyelmét «Magyarország geologiai térképére». A társulat tagjai e térképet, a míg a készlet tart, 2 frtért szerezhetik meg, míg annak könyvkereskedői ára 6 frt.

Verzeichniss der Publikationen der ung. geolog. Gesellschaft.

(Dieselben sind entweder direct durch das Secretariat der Gesellschaft [Budapest, V., földmívelésügyi m. kir. ministerium palotája] oder durch den Universitäts-Buchhändler Friedrich Kilián, [Budapest, IV., váczi-utca 28. sz.] zu beziehen.)

1.	Erster Bericht der geologischen Gesellschaft für Ungarn. 1852	---	—	frt 50 kr.
2.	Arbeiten der geologischen Gesellschaft für Ungarn. I. Bd. 1856	---	5	“ — “
3.	A magyarhoni földtani társulat munkálatai. II. kötet. 1863	---	5	“ — “
4.	“ “ “ “ III., IV. és V. kötet. 1867—1870. Kötetenként	---	2	“ — “
5.	Földtani Közlöny. I—IV. évfolyam. 1871—1874. Kötetenként	---	2	“ — “
6.	“ “ V—IX. “ 1875—1879. (Hiányos—Defect) Kötetenként	---	1	“ — “
7.	“ “ X. “ 1880. Kötetenként	---	5	“ — “
8.	“ “ XI. “ 1881. (Hiányos Defect)	---		
9.	“ “ XII. “ 1882. Kötetenként	---	2	“ — “
10.	“ “ XIII. “ 1883. “	---	5	“ — “
11.	“ “ XIV. “ 1884. “	---	2	“ — “
12.	“ “ XV. “ 1885. “	---	3	“ — “
13.	“ “ XVI. “ 1886. “	---	4	“ — “
14.	“ “ XVII—XXVII. “ 1887—1897. “	---	5	“ — “
15.	Földtani Értesítő I—III. “ 1880—1883. Kötetenként	---	—	“ 50 “
	A Magyarhoni Földtani Társulat 1852—1882. évi összes kiadványainak betűsoros tartalommutatója. — (General-Index sämtlicher Publicationen der Ung. Geol. Gesellschaft von den Jahren 1852—1882)		1	“ — “
16.	Néhai dr. Szabó József arcképe	---	1	“ — “
17.	A magyar korona országai földtani viszonyainak rövid vázlata. Budapest 1897.	---	—	“ 60 “
18.	Geologisch-montanistische Studien der Erzlagerstätten von Rézbánya in S. O. Ungarn von F. Pošepny. 1874	---	3	“ — “
19.	A selmeczi bányavidék érzetelér-vonulatai. (Die Erzgänge von Schemnitz und dessen Umgebung.) (Szinezett nagy geologiai térkép. Szöveggel együtt.) Geolog. mont. Karte in Grossformat	---	5	“ — “
20.	A budapesti országos kiállítás VI-dik csoportjának részletes katalógusa. Bányászat. Kohászat. Földtan. 1885. — (Budapester Landesausstellung. Specialkatalog der VI-ten Gruppe. Geologie, Bergbau und Hüttenwesen)	---	—	“ 20 “
21.	Kurorte von Ungarn. Dr. Kornel Chyzer. 1885	---	—	“ 20 “
22.	Les Eaux Minérales de la Hongrie. 1878	---	—	“ 10 “
23.	Egy új Echinolampas faj. Dr. Pávay Elek	---	—	“ 10 “
24.	Kolozsvár és Bánfi-Hunyad közti vasutvonal. Dr. Pávay Elek	---	—	“ 10 “
25.	Évi jelentés. Magyar kir. Földtani Intézet. 1883. — (Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt 1883)	---	1	“ — “
26.	Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt für 1884	---	1	“ — “

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

Dr. STAUB MÓRICZ és Dr. ZIMÁNYI KÁROLY,

A TÁRSULAT TITKÁRAI.

(A JELEN FÜZET TARTALMA A BELSŐ LAPON.)

BUDAPEST, 1898.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIRT VON

Dr. M. STAUB und Dr. K. ZIMÁNYI,

SECRETÄRE DER GESELLSCHAFT.

(INHALTSVERZEICHNISS S. AUF DER INNENSEITE.)

BUDAPEST, 1898.

EIGENTHUM DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT.

E füzettel a társulat rendes tagjai a magyar kir. földtani intézet kiadványát (a hozzá tartozó térképet utólagosan küldjük meg) és a m. kir. földtani intézet 1896-ról szóló évi jelentését (német kiadását) veszik melléklet gyanánt.

A magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatala: Budapest, V. ker., Földművelésügyi m. kir. miniszterium palotája, a hová minden közlemény intézendő.

(Alle die ung. geol. Gesellschaft betreffenden Sendungen bittet man mit folgender Adresse zu versehen: Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, V. ker., földművelésügyi m. kir. miniszterium palotája.)

A „Földtani Közlöny“ havi folyóirat Magyarország földtani, ásványtani és őslénytani megismertelésére s a földtani ismeretek terjesztésére. Megjelenik havonként két vagy három nyolczadréti irnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

A közlemények tartalmáért és alakjáért egyedül a szerzők felelősök.

Figyelmeztetés az alapszabályok 18-ik §-ára:

«A tagsági díj minden év első negyedében fizetendő. Ha valamely tag évi díját az első negyedben be nem fizette, a társulat az illető összeget a legrövidebb postai közvetítés útján szedi be, a mely esetben a postai költséget a hátralékos tag fizeti.»

A JELEN FÜZET TARTALMA.

A magyarhoni Földtani Társulat az 1898. évi október 6-án tartott rendkívüli választm. ülésének jegyzőkönyve... Lap 289

Értekezések.

HALAVÁTS GYULA: A budapest-vidéki kavicsok kora. (Két ábrával) ... 291
 Dr. STAUB MÓRICZ: A folyó vagy szivárgó viz által keletkezett növénylenyomatokhoz hasonló képződményekről. (Egy ábrával) ... 300
 KALECSINSZKY SÁNDOR: A budapesti eskütéri hidfő munkálatainál kitört artézi hévviz chemiai elemzése ... 306

Ismertetések.

Uj ásványok ... 312
 CHESTER A. H.: A catalogue of minerals alphabetically aranged with their chemical composition and synonyms... 318

Irodalom.

A m. kir. földt. intézet évi jelentése 1893-ról... 319

Társulati ügyek.

VI. Szakülés 1898. november 9-én. — Herczeg ESZTERHÁZY PÁL a társulat pártfogójának elhunytá. — Tagajánlások. — 1. Dr. PÁLFY M.: Az 1896—98. években felvett Magura jelü lap bemutatása. — 2. Dr. KOCH A.: Egy új geológiai taneszköz. — 3. Dr. KOCH A.: Czetmaradványok Kolozsvárról. — 4. BENE G.: Az algák közreműködése a kőszénképződésben... 328
 Rendkívüli választmányi ülés 1898. október hó 6-án ... 330
 Választmányi ülés 1898 november hó 9-én... 330

INHALTSVERZEICHNISS DES SUPPLEMENTES.

Protokoll der am 6. October 1898 abgehaltenen ausserordentlichen Sitzung des Ausschusses der ung. geol. Gesellschaft ... Seite 331

Abhandlungen:

J. HALAVÁTS: Das Alter der Schotterablagerungen in der Umgebung von Budapest 333
 Dr. M. STAUB: Ueber die durch fließendes oder sickerndes Wasser erzeugten pflanzenähnlichen Abdrücke... 341

A. v. KALECSINSZKY: Die chemische Analyse der während der Vorarbeiten beim Brückenkopfe am Schwurplatze von Budapest ausgebrochenen artesischen Therme	343
--	-----

Gesellschaftsberichte.

VI. Vortrags-sitzung am 9. November 1898	349
Ausserordentliche Sitzung des Ausschusses am 6. October 1898	352
Sitzung des Ausschusses am 9. November 1898	352

NYILVÁNOS NYUGTATÓ

az 1898 október 1-jétől az 1898 november 30-ikáig bezárólag.

Hátralékos tagdíjukat lefizették:

Horusitzky Henrik, Legeza Viktor, Papp Károly, dr. Posewitz Tivadar Budapesten, Hofmann Ráfáel Bécsben, Geologiai-palaeontologiai Nemzeti Muzem Zágrábban.

Tagsági díjukat lefizették 1898-ra:

a) *Budapesti rendes tagok:*

Belházy János, Bslavary-Burchard Konrad, Duma György, dr. Fialowsky Lajos, Horusitzky Henrik, dr. Lendl Adolf, dr. Melzer Gusztáv, Nagy László, dr. Nuricsán József, Paszlavszky József, dr. Schmidt Sándor, Szathmáry Béla, dr. Szerényi Hugó, dr. Téry Ödön, dr. Thirring Gusztáv, Veress József, dr. Wagner Jenő, Wein János, Wettstein Antal, dr. Winkler Lajos.

b) *Vidéki rendes tagok:*

Andreics János Petrozsényen, Baczoni Albert Kassán, Beutel Engelbert Nadrágon, Bibel János Oraviczán, Búza János Sárospatakon, Eichel Lipót Ujbányán, Franzl Ernő Nadrágon, Fritz Pál Maros-Ujvárott, Gerő Nándor Inaszón, Glanzer Gyula Baranya-Szabolcsban, Gombossy János Besztercebányán, Gy. Gyürky Gyula Ózdon, Hudoba Gusztáv Nagybányán, ifj. Jahn Vilmos Nadrágon, dr. Konká Károly Pozsonyban, Klekner László Betléren, Kuncz Péter Pomázon, Matyasovszky Jakab Pécssett, dr. Mártonfi Lajos Szamos-Ujvárott, Petrovits András Krompachon (vasgár), Péter János Pécssett, Poor János Nagy-Károlyon, Schmidt Géza Salgó-Tarjánban, Siegmeth Károly Debreczenben, Singer Bálint Nagy-Mányokon, Steinhausz Gyula Nagyágon, Themak Ede Temesvárott, Torma Zsófia Szászvárosban, Tribus Antal Petrozsényen, Veress József Felsőbányán.

c) *A rendes tagok jogával bíró intézetek és egyesületek:*

Kaláni Bánya- és Kohó-Részvénytársulat Központi Igazgatósága Budapesten, Esztergom sz. kir. Városa, Ó-Casino Egerben, Vasipar-Társulat Igazgatósága Nadrágon, Geo-palaeontologiai Nemzeti Muzem Zágrábban.

d) *Magyarországon kívül lakó tagok:*

Dr. Hoerneer Rudolf Grácban.

Előfizető díjukat lefizették 1898-ra:

M. kir. áll. Főreáliskola Budapesten V. ker. — M. kir. középiskolai tanárképző-intézeti gyakorló Főgymnasium Budapesten. — Salgó-Tarjáni Kőszénbánya-Részvénytársaság Petrozsényi Bányauzem Vezetősége Budapesten. — M. kir. Bánya- és Kohóhivatal Kapnikbányán. — M. kir. Bánya- és Fémbeváltó Hivatal Abrudbányán. — Kath. Gymnasium Selmeczbányán.

Oklevéldíjat fizettek:

Horusitzky Henrik, Papp Károly Budapesten.

Kelt Budapesten, 1898 november hó 30-án.

Dr. STAUB MÓRICZ,
e. titkár.

A «Magyarhoni Földtani Társulat» kiadványainak és a közlöny mellékleteinek árjegyzéke az 1898-ik évben.

(Megrendelhetők a Magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatalában, Budapesten, V., a földművelésügyi m. kir. ministerium palotájában, I. emelet, 52. sz. vagy Kilián Frigyes egyetemi könyvkereskedésében, Budapesten IV., ráczi-utca 28. sz.)

Felhívjuk a tisztelt tagok figyelmét «Magyarország geologiai térképére». A társulat tagjai e térképet, a míg a készlet tart, 2 frtért szerezhetik meg, míg annak könyvkereskedői ára 6 frt.

Verzeichniss der Publikationen der ung. geolog. Gesellschaft.

(Dieselben sind entweder direct durch das Secretariat der Gesellschaft [Budapest, V., földművelésügyi m. kir. ministerium palotája] oder durch den Universitäts-Buchhändler Friedrich Kilián, [Budapest, IV., ráczi-utca 28. sz.] zu beziehen.)

1.	Erster Bericht der geologischen Gesellschaft für Ungarn. 1852	—	frt 50 kr.
2.	Arbeiten der geologischen Gesellschaft für Ungarn. I. Bd. 1856	5	“ — “
3.	A magyarhoni földtani társulat munkálatai. II. kötet. 1863	5	“ — “
4.	“ “ “ “ III., IV. és V. kötet. 1867—1870. Kötetenként	2	“ — “
5.	Földtani Közlöny. I—IV. évfolyam. 1871—1874. Kötetenként	2	“ — “
6.	“ “ V—IX. “ 1875—1879. (Hiányos—Defect) Kötetenként	1	“ — “
7.	“ “ X. “ 1880. Kötetenként	5	“ — “
8.	“ “ XI. “ 1881. (Hiányos Defect)	—	“ — “
9.	“ “ XII. “ 1882. Kötetenként	2	“ — “
10.	“ “ XIII. “ 1883. “	5	“ — “
11.	“ “ XIV. “ 1884. “	2	“ — “
12.	“ “ XV. “ 1885. “	3	“ — “
13.	“ “ XVI. “ 1886. “	4	“ — “
14.	“ “ XVII—XXVII. “ 1887—1897. “	5	“ — “
15.	Földtani Értesítő I—III. “ 1880—1883. Kötetenként	—	“ 50 “
	A Magyarhoni Földtani Társulat 1852—1882. évi összes kiadványainak betűsoros tartalommutatója. — (General-Index sämtlicher Publicationen der Ung. Geol. Gesellschaft von den Jahren 1852—1882)	1	“ — “
16.	Néhai dr. Szabó József arczképe	1	“ — “
17.	A magyar korona országai földtani viszonyainak rövid vázlata. Budapest 1897.	—	“ 60 “
18.	Geologisch-montanistische Studien der Erzlagerstätten von Rézbánya in S. O. Ungarn von F. Pošepny. 1874	3	“ — “
19.	A selmeczi bányavidék ércztelér-vonulatai. (Die Erzgänge von Schemnitz und dessen Umgebung.) (Szinezett nagy geologiai térkép. Szöveggel együtt.) Geolog. mont. Karte in Grossformat	5	“ — “
20.	A budapesti országos kiállítás VI-dik csoportjának részletes katalógusa. Bányászat. Kohászat. Földtan. 1885. — (Budapester Landesausstellung. Specialkatalog der VI-ten Gruppe. Geologie, Bergbau und Hüttenwesen)	—	“ 20 “
21.	Kurorte von Ungarn. Dr. Kornel Chyzer. 1885	—	“ 20 “
22.	Les Eaux Minérales de la Hongrie. 1878	—	“ 10 “
23.	Egy új Echinolampas faj. Dr. Pávay Elek	—	“ 10 “
24.	Kolozsvár és Bánfi-Hunyad közti vasutvonal. Dr. Pávay Elek	—	“ 10 “
25.	Évi jelentés. Magyar kir. Földtani Intézet. 1883. — (Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt 1883)	1	“ — “
26.	Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt für 1884	1	“ — “

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

HAVI FOLYÓIRAT

KIADJA

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT

EGYSZERSMIND

A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTIK

Dr. STAUB MÓRICZ és Dr. ZIMÁNYI KÁROLY,

A TÁRSULAT TITKÁRAI.

(A JELEN FÜZET TARTALMA A BELSŐ LAPON.)

BUDAPEST, 1898.

A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT TULAJDONA.

FÖLDTANI KÖZLÖNY.

(GEOLOGISCHE MITTHEILUNGEN.)

ZEITSCHRIFT DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT

ZUGLEICH

AMTLICHES ORGAN DER K. UNG. GEOLOGISCHEN ANSTALT.

REDIGIRT VON

Dr. M. STAUB und Dr. K. ZIMÁNYI,

SECRETÄRE DER GESELLSCHAFT.

(INHALTSVERZEICHNISS S. AUF DER INNENSEITE.)

BUDAPEST, 1898.

EIGENTHUM DER UNGARISCHEN GEOLOGISCHEN GESELLSCHAFT.

A magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatala: Budapest, V. ker., Földmívelésügyi m. kir. miniszterium palotája, a hová minden közlemény intézendő.

Alle die ung. geol. Gesellschaft betreffenden Sendungen bittet man mit folgender Adresse zu versehen: (Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest, V. ker., földmívelésügyi m. kir. ministerium palotája.)

A „Földtani Közlöny“ havi folyóirat Magyarország földtani, ásványtani és őslénytani megismertetésére s a földtani ismeretek terjesztésére. Megjelenik havonként két vagy három nyolczadréti ivnyi tartalommal. A magyarhoni földtani társulat rendes tagjai 5 frt évi díj fejében kapják. Előfizetési ára egész évre 5 frt.

A közlemények tartalmáért és alakjáért egyedül a szerzők felelősök.

Figyelmeztetés az alapszabályok 18-ik §-ára:

«A tagsági díj minden év első negyedében fizetendő. Ha valamely tag évi díját az első negyedben be nem fizette, a társulat az illető összeget a legrövidebb postai közvetítés útján szedi be, a mely esetben a postai költséget a hátralékos tag fizeti.»

A JELEN FÜZET TARTALMA.

Értekezések.

	Lap
BÜCKH HUGÓ: Adatok a Pecten denudatus és a Pleuronectia comitatus kérdéséhez magyarországi leletek alapján. (Két táblával)	353
Dr. ILOSVAY LAJOS: A «Margit» alkalifém-hydrocarbonatos víz újabb chemiai elemzése és képződésének körülményei	357

Ismertetések.

CHESTER A. H.: A dictionary of the names of minerals	367
DOELTER C.: Einige weitere Versuche über das Verhalten der Mineralien zu den RÖNTGEN'schen X-Strahlen... ..	368

Társulati ügyek.

<i>VII. Szakülés 1898. december hó 7-én. — Elhunyt tagtársak. — Tagajánlás. —</i>	
<i>Dr. KOCH A. helyreigazító felszólalása. — 1. Dr. SCHAFARZIK F.: Nyitra megye ipari szempontból fontosabb kőzetei. — 2. PAPP K.: A magyarországi éles kavicsokról (Dreikanterek). — 3. Dr. STAUB M.: MARION A. F. és LAURENT L.: «Examen d'une collection de végétaux fossiles de Roumaine» czimű munkájuk</i>	368
<i>Választmányi ülés 1898 december hó 7-én</i>	370

INHALTSVERZEICHNISS DES SUPPLEMENTES.

Abhandlungen:

	Seite
H. BÖCKH: Beiträge zur Frage über Pecten denudatus und Pleuronectia comitatus auf Grund neuerer ungarländischer Funde (Mit zwei Tafeln)	371
L. v. ILOSVAY: Die neuere chemische Analyse des alkalischen-metall-hydrocarbonatischen Wassers der Margit-Quelle und die Umstände der Bildung ihres Wassers	376

Gesellschaftsberichte.

VII. Vortragssitzung am 7. Dezember 1898	382
Sitzung des Ausschusses am 7. Dezember 1898... ..	384

NYILVÁNOS NYUGTATÓ

az 1898 december 1-jétől az 1898 december 31-ikéig bezárólag.

Hátralékos tagdíjukat lefizették :

Kalecsinszky Sándor Budapesten, Starna Sándor Dubnikon, Válya Miklós Budapesten.

Tagsági díjukat lefizették 1898-ra :

a) Budapesti rendes tagok :

Gesell Sándor, Kalecsinszky Sándor, dr. Lengyel Béla, Válya Miklós.

b) Vidéki rendes tagok :

Almásy Andor Sóvárótt, Alexy György Zalathnán, dr. Ágh Timót Pécssett, Bertalan Alajos Mernyén, Csató János Nagy-Enyeden, György Albert Resiczán Henrich Viktor Petrozsényen, dr. Héjjas Imre Csurgón, Hoffmann Richard Salgó-Tarjánon, Jelinek Ernő Ózdon, Joós István Diósgyőrött, Kondor Sándor Felsőbányán, Kremnitzky Amandus Akna-Szlatinán, Milhoffer Sándor Ecséden, Riegel Vilmos Aninán, Rombauer Emil Brassóban, Ruffiny Jenő Dobsinán, Schneider Gusztáv Rozsnyón, Starna Sándor Dubnikon, dr. Szádeczky Gyula Kolozsvárott, Szellemly László Oláhláposbányán.

c) A rendes tagok jogaival bíró intézetek és egyesületek :

Premontrei Főgymnasium Szombathelyen, Reform. Főgymnasium Miskolczon.

Előfizető díjukat lefizették :

M. kir. Bánya- és kohóhivatal Oláhláposbányán.

Oklevéldíjat fizettek :

György Albert Resiczán, Milhoffer Sándor Ecséden, dr. Czirbusz Géza Nagy Károlyon.

Tagdíjukat lefizették 1899-re :

Hollósy Jusztinián Kis-Czellen. — Drenkovai köszénművek gondnoksága Berszászkán.

Előfizető díjukat lefizették 1899-re :

M. kir. Bányahivatal Körmöczbányán. — M. kir. Főbányahivatal Akna-Szlatinán (félévre). — M. kir. Sóbányahivatal Rónaszéken (félévre). — M. kir. Sóbánya hivatal Sugatagon (félévre). — M. kir. Bányaigazgatóság Selmezbányán.

Kelt Budapesten, 1898 december hó 31-én.

Dr. STAUB MÓRICZ,
e. titkár.

A «Magyarhoni Földtani Társulat» kiadványainak és a közlöny mellékleteinek árjegyzéke az 1898-ik évben.

(Megrendelhetők a Magyarhoni Földtani Társulat titkári hivatalában, Budapesten, V., a földmívelésügyi m. kir. ministerium palotájában, I. emelet, 52. sz. vagy Kilián Frigyes egyetemi könyvkereskedésében, Budapesten IV., várzi-utca 28. sz.)

Felhívjuk a tisztelt tagok figyelmét «Magyarország geologiai térképére». A társulat tagjai e térképet, a meddig a készlet tart, 2 frtért szerezhetik meg, míg annak könyvkereskedői ára 6 frt.

Verzeichniss der Publikationen der ung. geolog. Gesellschaft.

(Dieselben sind entweder direct durch das Secretariat der Gesellschaft [Budapest, V., földmívelésügyi m. kir. ministerium palotája] oder durch den Universitäts-Buchhändler Friedrich Kilián, [Budapest, IV., várzi-utca 28. sz.] zu beziehen.)

1.	Erster Bericht der geologischen Gesellschaft für Ungarn. 1852	---	---	— frt 50 kr.
2.	Arbeiten der geologischen Gesellschaft für Ungarn. I. Bd. 1856	---	---	5 " — "
3.	A magyarhoni földtani társulat munkálatai. II. kötet. 1863	---	---	5 " — "
4.	" " " " " III., IV. és V. kötet. 1867—1870. Kötetenként	---	---	2 " — "
5.	Földtani Közlöny. I—IV. évfolyam. 1871—1874. Kötetenként	---	---	2 " — "
6.	" " V—IX. " 1875—1879. (Hiányos—Defect) Kötetenként	---	---	1 " — "
7.	" " X. " 1880. Kötetenként	---	---	5 " — "
8.	" " XI. " 1881. (Hiányos Defect)	---	---	---
9.	" " XII. " 1882. Kötetenként	---	---	2 " — "
10.	" " XIII. " 1883. " "	---	---	5 " — "
11.	" " XIV. " 1884. " "	---	---	2 " — "
12.	" " XV. " 1885. " "	---	---	3 " — "
13.	" " XVI. " 1886. " "	---	---	4 " — "
14.	" " XVII—XXVII. " 1887—1897. " "	---	---	5 " — "
15.	Földtani Értesítő I—III. " 1880—1883. Kötetenként A Magyarhoni Földtani Társulat 1852—1882. évi összes kiadványainak betűsoros tartalommutatója. — (General-Index sämmtlicher Publi- cationen der Ung. Geol. Gesellschaft von den Jahren 1852—1882)	---	---	1 " — "
16.	Néhai dr. Szabó József arcképe	---	---	1 " — "
17.	A magyar korona országai földtani viszonyainak rövid vázlata. Buda- pest 1897.	---	---	— " 60 "
18.	Geologisch-montanistische Studien der Erzlagerstätten von Rézbánya in S. O. Ungarn von F. Pošepny. 1874	---	---	3 " — "
19.	A selmeczi bányavidék érzetelér-vonulatai. (Die Erzgänge von Schemnitz und dessen Umgebung.) (Szinezett nagy geologiai tér- kép. Szöveggel együtt.) Geolog. mont. Karte in Grossformat	---	---	5 " — "
20.	A budapesti országos kiállítás VI-dik csoportjának részletes katalogusa. Bányászat. Kohászat. Földtan. 1885. — (Budapester Landes- ausstellung. Specialkatalog der VI-ten Gruppe. Geologie, Bergbau und Hüttenwesen)	---	---	— " 20 "
21.	Kurorte von Ungarn. Dr. Kornel Chyzer. 1885	---	---	— " 20 "
22.	Les Eaux Minérales de la Hongrie. 1878	---	---	— " 10 "
23.	Egy új Echinolampas faj. Dr. Pávay Elek	---	---	— " 10 "
24.	Kolozsvár és Bánfi-Hunyad közti vasutvonal. Dr. Pávay Elek	---	---	— " 10 "
25.	Évi jelentés. Magyar kir. Földtani Intézet. 1883. — (Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt 1883)	---	---	1 " — "
26.	Jahresbericht der K. Ung. Geologischen Anstalt für 1884	---	---	1 " — "